

Sygn. akt III CSK 188/16

POSTANOWIENIE

Dnia 7 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku K. K. i D. K.

przy uczestnictwie W. W.

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia woli w przedmiocie przyjęcia lub odrzucenia spadku po zmarłym R. M. K.,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 7 września 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 2 grudnia 2015 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 2 grudnia 2015 r. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na występowanie w sprawie dwóch istotnych zagadnień prawnych oraz na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości. Żadna z tych przesłanek nie występuje jednak w sprawie.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostało sformułowane w sposób bardzo lakoniczny, wyłącznie przez wskazanie dwóch kwestii, które w opinii skarżącego wymagają wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy w ramach rozpoznania skargi kasacyjnej. Skarżący nie wskazał natomiast jakichkolwiek konkretnych sporów interpretacyjnych czy rozbieżnych ocen, które wiązałyby się z którąkolwiek z tych kwestii. Tym samym, już na wstępie stwierdzić można, że w sprawie nie wykazano spełnienia przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego wymaga ona sprecyzowania rozbieżności poglądów, która mogłaby zostać rozstrzygnięta przez Sąd Najwyższy - względnie zaś, stwierdzenia, że dany problem nie był jeszcze przedmiotem wyjaśnień

(tak m.in. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ.).

Przedstawiona argumentacja nie pozwala także stwierdzić, by w sprawie doszło do spełnienia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na tę przesłankę polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, poza wskazaniem kwestii uznawanych za problemowe, nie sprecyzowano konkretnych wątpliwości, które mogłyby wzbudzić te kwestie.

Niezależnie od tego, żaden z problemów, na które powołał się skarżący, nie mógłby odpowiadać przesłance istotnego zagadnienia prawnego.

Po pierwsze, problem stopnia staranności spadkobierców, który może uzasadniać powołanie się na wadę oświadczenia woli o sposobie przyjęcia spadku ma charakter zbyt kazuistyczny, by mógł stanowić podstawę do wyrażenia przez Sąd Najwyższy ogólnego i uniwersalnego poglądu, istotnego z punktu widzenia innych spraw, o odmiennym stanie faktycznym.

Drugi ze wskazywanych problemów pozostaje natomiast oczywisty i nie wymaga jakichkolwiek szerszych wyjaśnień. Nie ulega wątpliwości, że oświadczenie woli może zostać złożone także w sposób dorozumiany - w tym przez brak podjęcia działań, które dana osoba mogłaby podjąć w określonej sytuacji (w sposób milczący). Złożone w ten sposób oświadczenie może być dotknięte jedną z wad, w tym błędem. Sytuacja taka może mieć miejsce wówczas, gdy brak podjęcia określonego działania (rozumiany jako konkludentny przejaw woli) stanowił będzie wynik błędnego przekonania, że jego podjęcie w danych okolicznościach było niekonieczne lub niecelowe - o ile przekonanie to będzie wyczerpywało przesłanki wskazane w art. 84 k.c. Kwestia ta należy do

podstawowych elementów wiedzy o czynnościach prawnych w prawie cywilnym i trudno dostrzec w niej problemy, które wymagałyby wyjaśnień Sądu Najwyższego w ramach rozpoznania skargi kasacyjnej.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

aw

jw